OBŁAWA AUGUSTOWSKA 1945 ROKU

PAMIĘĆ I PRAWDA

Wydawca i redakcja:
Związek Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 Roku

Zdjęcia:
Remigiusz Makarewicz, Piotr Nalewajek, Bogdan Nowacki
Serwis Prasowy TVP Info

Druk i oprawa:
Drukarnia „Helios” s.c.
www.DrukarniaHelios.pl

ISBN: 978-83-942538-6-8

Suwałki 2022

Szanowni Państwo,

Drodzy Mieszkańcy Gminy Giby
oraz Powiatów Augustowskiego, Suwalskiego,
Sejneńskiego i Sokólskiego,

Obława Augustowska to bolesna i wciąż żywa karta naszej polskiej historii. W sposób szczególny przeżywamy ją w naszym regionie, w Powiatach Augustowskim, Suwalskim, Sejneńskim i Sokólskim, skąd pochodziły Ofiary tej zbrodni. Mimo upływu lat nadal nie znamy miejsca, gdzie znajdują się doły śmierci pomordowanych Żołnierzy Wyklętych – Niezłomnych Bohaterów. W ostatnich latach uczyniliśmy wiele dla upamiętnienia tego ludobójstwa i przekazania wiedzy o nim młodemu pokoleniu.

Celem niniejszej publikacji jest przybliżenie Państwu informacji o podejmowanych przez nas działaniach na rzecz pamięci i prawdy o Obławie Augustowskiej oraz o trudnościach i barierach, jakie napotykamy na tej drodze.

Ufamy, że dzięki wspólnym wysiłkom ludzi dobrej woli przeszkody te będą przezwyciężone. Wymagają tego od nas Ofiary Obławy.

Bogdan Nowacki
Wiceprezes Związku Pamięci
Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 Roku

77 lat wołamy:

Ziemio! Nie kryj naszej krwi, iżby nasz krzyk nie ustawał…

Gdy 8 maja 1945 roku nastąpiła bezwarunkowa kapitulacja Niemiec i świat cieszył się wolnością z zakończenia drugiej wojny światowej, nam Polakom i innym narodom Europy Środkowo-Wschodniej odebrano prawo do wolności, co było efektem ustaleń Wielkiej Trójki na konferencji w Teheranie (1943 r.) i w Jałcie (1945 r.). Także skutkiem tych ustaleń było polecenie Naczelnego Wodza Armii Sowieckiej Józefa Stalina, aby oczyścić lasy augustowskie w powiecie suwalskim, województwa białostockiego z antysowiecko nastawionej Armii Krajowej, co dało początek Obławie Augustowskiej.

Ks. Stanisław Wysocki - Prezes Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 Roku – naoczny świadek tamtych tragicznych wydarzeń (Giby, 11.07.2021)

W dniach od 12 do 19 lipca 1945 r. wojska 50. Armii 3. Frontu Białoruskiego przeprowadziły szeroką akcję pacyfikacyjną wraz z 1. Praskim Pułkiem Piechoty LWP, a po tym terminie tę akcję kontynuowały wojska NKWD i kontrwywiad wojskowy „Smiersz" z UB, MO i lokalnymi konfidentami. Na podstawie tak przeprowadzonej akcji pacyfikacyjnej mamy prawo przypuszczać, że Obława Augustowska pochłonęła **ok. dwóch tysięcy Ofiar**.

Liczba około dwóch tysięcy Ofiar wynika z szyfrogramu Abakumowa do Berii z dnia 21.07.1945 r. mówiącego, że aresztowanych zostało 7049 osób, a zwolnionych – 5115 osób i dlatego zakładamy, że zginęło 1934 osoby, a trzeba pamiętać, że Obława Augustowska trwała po 21 lipca 1945 r.

Rodziny Ofiar po zakończonej Obławie Augustowskiej zwracały się o pomoc do władz różnych szczebli i Polskiego Czerwonego Krzyża w odnalezieniu aresztowanych w lipcu 1945 roku. Rodziny Ofiar nigdy nie otrzymały informacji, co stało się z ich Bliskimi.

Z chwilą powstania w sierpniu 1987 r. Obywatelskiego Komitetu Poszukiwań Mieszkańców Suwalszczyzny Zaginionych w Lipcu 1945 roku został przerwany czas milczenia na temat Obławy Augustowskiej, co miało szczególne znaczenie, ponieważ ówczesny rzecznik prasowy rządu PRL Jerzy Urban zaprzeczał masowym aresztowaniom Polaków w lipcu 1945 roku.

W styczniu 1992 r. Obywatelski Komitet zakończył swoją działalność i swoją pracę w postaci 370 ankiet przeprowadzonych wśród rodzin Ofiar i przekazał Prokuraturze Wojewódzkiej w Suwałkach.

W listopadzie 1992 r. Prokuratura Wojewódzka w Suwałkach zawiesiła swoje postępowanie ze względu na brak współpracy ze strony prokuratury rosyjskiej, a gdy powstał Instytut Pamięci Narodowej ta dokumentacja trafiła do pionu prokuratorskiego IPN-u. Sprawa Obławy Augustowskiej tym samym znalazła się w zaciszu gabinetów prokuratorskich, natomiast w tym czasie zabrakło głosu społecznego, reprezentującego rodziny ofiar.

Dopiero ten głos dał się słyszeć w przestrzeni publicznej w 2009 r., gdy powstał Związek Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 Roku. Naszym pragnieniem było oddanie hołdu Bohaterom z lipca 1945 roku poprzez uchwałę i ustawę sejmową oraz wprowadzenie Ich do Panteonu Narodowego – Grobu Nieznanego Żołnierza. To nasze pragnienie zostało powierzone Panu Posłowi Jarosławowi Zielińskiemu, który musiał zmierzyć się z różnymi zarzutami, w tym z zarzutem, że wydarzenie lokalne (Obława Augustowska) chce uczynić wydarzeniem ogólnopolskim.

Mając na uwadze, że Sejm RP ustawą z dnia 9 lipca 2015 r. ustanowił dzień 12 lipca każdego roku Dniem Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej, Zarząd ZPOOA 1945 R 7 kwietnia 2021 r. podjął uchwałę, że Dniem Pamięci jest niedziela 12 lipca. Jeżeli dzień 12 lipca przypada w innym dniu tygodnia, to obchody rocznicowe będą organizowane w najbliższą niedzielę daty 12 lipca.

Z tej racji obchody rocznicowe w tym roku będą organizowane w Gibach, 10 lipca 2022 r., o godz. 11:00.

Zapraszamy do wzięcia udziału w ogólnopolskich obchodach wszystkich, by oddać hołd naszym Bohaterom z lipca 1945 roku.

Zanim spotkamy się na uroczystości 77. Rocznicy Obławy Augustowskiej 10 lipca 2022 r. w Gibach, zapraszamy na uroczystość odsłonięcia i poświęcenia Pomnika Tymczasowego Obozu Ofiar Obławy Augustowskiej 16 maja 2022 r. (poniedziałek), o godz. 12:00, w Puszczy Augustowskiej na skrzyżowaniu dwóch dróg leśnych: Giby – Rygol i Frącki – Stanowisko. Liczymy na obecność szczególnie młodzieży szkolnej.

Ks. Stanisław Wysocki
Prezes Związku Pamięci
Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 Roku

Obława Augustowska - trudna droga do prawdy

Obława Augustowska – największa w Polsce zbrodnia po II wojnie światowej

Przeprowadzona w lipcu 1945 roku z rozkazu Stalina przez sowieckie i polskie komunistyczne siły milicyjno - wojskowe (NKWD, Armia Czerwona, UB, MO, LWP) akcja pacyfikacyjna, wymierzona w poakowskie podziemie niepodległościowe, którą nazywamy dzisiaj Obławą Augustowską, była największą masową zbrodnią na ziemiach polskich po II wojnie światowej. Berlin został już zdobyty, w Europie wojna już się zakończyła, a Polska mimo ogromnego wkładu w ostateczne zwycięstwo nad niemiecką III Rzeszą i bohaterskich walk naszych żołnierzy na wszystkich frontach znalazła się pod nową, sowiecką okupacją.

Przemówienie Posła Jarosława Zielińskiego (Giby, 11.07.2021)

Obława Augustowska miała na celu złamanie silnego na tym terenie oporu przed narzuconą Polsce przemocą komunistyczną władzą. Aresztowano ponad 7 tys. Żołnierzy Niezłomnych i członków ich rodzin. Listy osób do aresztowania pomogli Sowietom sporządzić polscy konfidenci spod znaku UB i PPR.

Zmowa milczenia w PRL i zaniechania III RP

W okresie PRL nie wolno było o tej zbrodni mówić. Rodziny zostały zastraszone, a Ofiary tego ludobójstwa i ono samo miały być okryte zmową milczenia i skazane na wieczną niepamięć.

Działającemu pod koniec lat 80-tych ubiegłego wieku, a więc u schyłku komunistycznej Polski Obywatelskiemu Komitetowi Poszukiwań Mieszkańców Suwalszczyzny Zaginionych w Lipcu 1945 roku udało się ustalić nazwiska prawie 600 osób zamordowanych w Obławie. Wielu do dzisiaj przywołuje tę liczbę ofiar, mimo że dzięki wysiłkom rodzin zrzeszonych w Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej, ich korespondencji z rosyjską FSB oraz badaniom rosyjskiego Stowarzyszenia „Memoriał" wiemy, że liczba zamordowanych mogła przekroczyć nawet 2 tys. Osób - mieszkańców powiatu augustowskiego, suwalskiego, sokólskiego i sejneńskiego oraz przedwojennych polskich terenów, które dzisiaj należą do Litwy i Białorusi. Mimo upływu 77 lat wciąż nie znamy miejsca spoczynku doczesnych szczątków ofiar tej zbrodni.

Wpływy „resortowych dzieci" i zniewolona świadomość

W latach 70 - tych ubiegłego wieku w szkołach organizowane były „pogadanki" dla uczniów, podczas których „kombatanci" opowiadali uczniom o swoim „bohaterskim" udziale w likwidowaniu powojennych „band" w Puszczy Augustowskiej. Pamiętam je jako ówczesny uczeń suwalskiej szkoły podstawowej. Ich autorów ani innych ubeków, konfidentów i komunistycznych działaczy, dowódców Ludowego Wojska Polskiego uczestniczących w tej akcji i wspierających sowieckich okupantów, w wolnej i suwerennej Polsce po 1990 roku nawet dobrze nie przesłuchano, a ich kariery oraz kariery „resortowych dzieci", a potem i wnuków rozwijały się w najlepsze. Prokuratura Wojewódzka w Suwałkach już w 1992 roku zawiesiła śledztwo w tej sprawie. Badania podjął po upływie kolejnej dekady utworzony w 1999 roku Instytut Pamięci Narodowej, ale czas działał tu na niekorzyść, a postkomunistyczne i liberalne opcje sprawujące przez większość minionego czasu władzę w Polsce nie były zainteresowane prawdą o Obławie Augustowskiej. Wręcz przeciwnie - wszak niektórzy z ich przedstawicieli to ideologiczni, a zdarzało się, że i biologiczni spadkobiercy tych, którzy jako współodpowiedzialni za tamte wydarzenia mają interes w tym , aby prawda o Obławie nigdy nie została w pełni ujawniona.

Poseł Jarosław Zieliński wraz z delegacją składa wieniec podczas obchodów Dnia Pamięci Obławy Augustowskiej (Giby, 11.07.2021).

Od wielu lat staram się o tym mówić podczas corocznych uroczystości rocznicowych w Gibach i przy innych okazjach. Nie tylko ja - także inni odważniejsi historycy, politycy, księża. Nie wszystkim to się podoba. Łatwo się domyślać dlaczego.

Obława Augustowska ważną częścią świadomości zbiorowej Polaków

W 2014 roku po raz pierwszy Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w specjalnej uchwale oddał cześć ofiarom Obławy Augustowskiej, a w 2015 roku uchwalił ustawę o ustanowieniu 12 lipca Dniem Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej. Byłem posłem wnioskodawcą obu tych dokumentów, z poparciem Klubu Parlamentarnego „Prawo i Sprawiedliwość". Rządziła wtedy obecna opozycja PO - PSL. Posłów tamtej większości parlamentarnej nie było łatwo przekonać do poparcia tych inicjatyw. Jednym z kontrargumentów, którym się wtedy posługiwano, był „zarzut", że Obława Augustowska to sprawa lokalna i nie należy jej nadawać rangi ogólnopolskiej. Ostatecznie wygraliśmy głosowania sejmowe.

Przemówienia Prezesa IPN śp. prof. Janusza Kurtyki - podczas uroczystości na Wzgórzu Krzyży (Giby, 16.07.2006)

Dzięki ustanowieniu Dnia Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej wiedza o tej zbrodni staje się coraz bardziej sprawą ogólnopolską, a wprowadzenie jej do programów szkolnych w całej Polsce umożliwia przekazywanie jej młodemu pokoleniu. Ważną rolę w upowszechnianiu wiedzy o Obławie mają organizowane przez Związek Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej i Społeczny Komitet Obchodów Rocznic i Świąt Państwowych, któremu mam zaszczyt przewodniczyć, dorocznych uroczystości, którym staramy się nadać odpowiednią rangę i skalę oraz wymiar państwowy, czemu sprzyja ceremoniał wojskowy oraz udział ogólnopolskich środków publicznego przekazu. Wszystko to sprawia, że wiedza o Obławie Augustowskiej staje się coraz wyraźniej ważną częścią patriotycznej świadomości zbiorowej Polaków. Jest to wartość bezcenna.

Służą jej także dokonane w ostatnich latach upamiętnienia. Dzięki niestrudzonym wysiłkom Prezesa Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej Księdza Prałata Stanisława Wysockiego, który w Obławie stracił ojca i dwie siostry oraz zabiegom działaczy Rodziny Rodzin, którym udzielam w ramach pełnionych

przeze mnie funkcji swojego wsparcia, powstały ważne znaki memorialne: pomniki Ofiar Obławy Augustowskiej na ruchliwych rondach w Augustowie, Suwałkach i Sokółce, tablice pamięci na Jasnej Górze w Częstochowie, przy Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie, w głównych kościołach powiatów objętych Obławą w Suwałkach, Augustowie, Sejnach i Sokółce.

„By czas nie zaćmił i niepamięć" - konkurs historyczno – literacki poszerzający wiedzę młodzieży o Obławie Augustowskiej

Jako Poseł Rzeczypospolitej Polskiej od 10 lat jestem organizatorem Wojewódzkiego Konkursu Historyczno – Literackiego „By czas nie zaćmił i niepamięć". W poszukiwaniu prawdy o Katyniu, Smoleńsku i Obławie Augustowskiej, w którym w ciągu minionej dekady wzięło udział około 500 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych województwa podlaskiego. Jest to ważna forma upowszechniania wiedzy o Obławie wśród młodzieży naszego regionu. Jego funkcję trafnie określiła laureatka jednej z edycji tego konkursu, zwracając się do mnie słowami:

„Panie Pośle, dziękuję za ten konkurs, bo gdyby go nie było, to mimo że mieszkam w województwie podlaskim, nie wiedziałabym, że w ogóle była Obława Augustowska".

Nowy znak pamięci – „Ostatni Krzyk Obławy"

Najnowszym aktem pamięci i poszukiwania pełnej prawdy o Obławie Augustowskiej będzie odsłonięcie niezwykle wymownej instalacji memorialnej usytuowanej w Puszczy Augustowskiej w pobliżu wsi Okółek przy drodze do miejscowości Kalety na Białorusi, gdzie - jak wiele na to wskazuje - mogą znajdować się doły śmierci Ofiar Obławy. Składa się ona z postaci Chrystusa Frasobliwego z przerzuconym przez ramię płaszczem wojskowym, krzyża i dzwonu pamięci. Symbole te zostały ulokowane w miejscu tymczasowego obozu Ofiar przed ich egzekucją. Dla określenia tych ekspresywnych znaków pamięci zaproponowałem nazwę „Ostatni Krzyk Obławy". **Odsłonięcie i poświęcenie tego miejsca pamięci odbędzie się 16 maja 2022 roku. W imieniu organizatorów serdecznie zapraszam wszystkich, komu bliska jest pamięć i prawda o tych, którzy oddali życie za wolną Polskę, a w szczególności mieszkańców Gminy Giby, którzy są najbliżej oraz powiatów: sejneńskiego, augustowskiego, suwalskiego i sokólskiego do udziału w tej uroczystości.**

Figura Jezusa Frasobliwego w miejscu Tymczasowego Obozu Ofiar Obławy Augustowskiej

Dzwon w miejscu Tymczasowego Obozu Ofiar Obławy Augustowskiej

Pamięć o Obławie powinna nas łączyć i mieć wymiar narodowy, a nie tylko lokalny

Pamięć i prawda o Obławie Augustowskiej powinna łączyć nas wszystkich. Powinniśmy też uczynić, co tylko możliwe, aby wiedza o niej stała się nieodłączną i ważną częścią naszej wspólnej polskiej świadomości historycznej, która jest fundamentem patriotyzmu.

Biskup Jerzy Mazur i Minister Jarosław Zieliński wraz z małżonką Lilianną podczas obchodów Obławy Augustowskiej w Gibach.

Przez wiele lat rocznicowe obchody w Gibach rozpoczynały się Mszą Świętą koncelebrowaną na Wzgórzu Krzyży. W kolejnych latach odprawiało ją wielu księży, w tym także Pasterzy Kościoła m.in. Biskup Polowy Wojska Polskiego poległy w Katastrofie Smoleńskiej Tadeusz Płoski, Arcybiskup Leszek Sławoj Głódź, Biskup Romuald Kamiński, Biskup Antoni Dydycz, Biskup Jerzy Mazur, Biskup Edmund Piszcz, Biskup Edward Samsel, Biskup Wojciech Ziemba. Rodziny ofiar i uczestnicy uroczystości wyrażają niepokój i zadają pytanie, dlaczego nie może

tak być nadal, bo w ostatnim czasie to się zmieniło i nabożeństwa zostały przeniesione do miejscowego Kościoła.

Msza Św. celebrowana przez Biskupa Jerzego Mazura, Biskupa Antoniego Dydycza, Biskupa Romualda Kamińskiego na Wzgórzu Krzyży w Gibach - obchody dnia Pamięci Obławy Augustowskiej

Bp Romuald Kamiński, Bp Antoni Dydycz, Abp Edmund Piszcz

Niezrozumiałe jest organizowanie dla własnych ambicjonalnych celów uroczystości lokalnych, tak, jak by nie było ustawy o Dniu Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej. Pomniejsza to wymiar tej tragedii i wpisuje się w fałszywą argumentację polityków obecnej opozycji z 2015 roku, że zbrodnia Obławy Augustowskiej to rzekomo tylko sprawa lokalna.

W imieniu Społecznego Komitetu Obchodów 77. Rocznicy Obławy Augustowskiej serdecznie zapraszam do udziału w dorocznych uroczystościach pod Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy, które odbędą się 10 lipca 2022 roku w Gibach. Pragniemy kolejny raz w godny sposób złożyć hołd polskim patriotom, którzy oddali życie za prawdziwą, a nie pozorowaną niepodległość naszej Ojczyzny.

W trosce o wspólną pamięć o pomordowanych w Obławie pragnę przywołać znamienne słowa Zbigniewa Herberta:

”Nie dajmy zginąć poległym”.

Chwała bohaterom. Oddali życie za wolną Polskę.

Cześć Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej z Lipca 1945 roku.

Jarosław Zieliński
Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
Przewodniczący Społecznego Komitetu
Obchodów Świąt Państwowych i Rocznic Historycznych

Zachować pamięć

Działalność Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 Roku

Z chwilą powstania w 2009 roku Związek Pamięci jest wierny swemu statutowemu zadaniu zachowania pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej z lipca 1945 roku jako komunistycznej zbrodni ludobójstwa na Polakach - żołnierzach Armii Krajowej i mieszkańcach Ziemi Augustowskiej, Sejneńskiej, Sokólskiej, Suwalskiej.

W ciągu ostatnich 13 lat Związek Pamięci podejmował wiele zadań w różnych wymiarach:

- we współpracy ze środowiskami patriotyczno-niepodległościowymi Augustowa (Armii Krajowej, Sybiraków, Koła Historycznego im. Armii Krajowej) obrona Domu Turka w Augustowie od 2009 r.;

- we współpracy ze szkołami – sympozja popularno-naukowe dla uczniów szkół średnich (Suwałki, Ełk) oraz misteria patriotyczno-religijne „W hołdzie Ofiarom Obławy Augustowskiej" (Suwałki, Augustów, Sejny);

- współpraca z Sekcją Polską Międzynarodowego Stowarzyszenia „Memoriał", w tym m. in. sesja naukowa na Zamku Królewskim w Warszawie 27 lipca 2014 r. z udziałem Wiceprzewodniczącego tej Sekcji dr Nikity Pietrowa, który przedstawił swoje najnowsze badania i wskazał w Puszczy Augustowskiej niedaleko Gib miejsce kilkudniowego obozu, w którym przetrzymywano aresztowanych przeznaczonych na likwidację;

- w 2013 rodziny Ofiar Obławy Augustowskiej, zrzeszone w ZPOOA 1945 R, zwróciły się do Urzędu Rejestracji i Zbiorów Archiwalnych Federalnej Służby Bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej z pytaniem, czy w zasobach archiwalnych znajdują się informacje na temat ich bliskich aresztowanych w czasie Obławy Augustowskiej. Po raz pierwszy po 68. latach instytucja rosyjska potwierdziła fakt masowych aresztowań w lipcu 1945 roku, ale jednocześnie informowała, że nie zna dalszych losów aresztowanych. Korespondencja została przekazana do pionu prokuratorskiego Oddziału IPN w Białymstoku;

dr Jarosław Schabieński – Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku (Giby, 11.07.2021)

- w kwietniu 2012 roku przekazanie Panu Prezydentowi Bronisławowi Komorowskiemu na Wzgórzu w Gibach 13 stanowisk samorządów terytorialnych z obszaru Obławy Augustowskiej o podjęcie działań na najwyższym szczeblu dyplomatycznym ws. wyjaśnienia zbrodni ludobójstwa z lipca 1945 r.;

- we współpracy z I Suwalską Drużyną Harcerzy „Baszta" im. Mariana Piekarskiego został odsłonięty i poświęcony 11 września 2015 r. w Suwałkach Mural Mariana Piekarskiego;

- we współpracy z Młodzieżowym Marszem Niepodległości organizowanie uroczystych obchodów Święta Niepodległości;

- od roku 2014 organizowanie w Suwałkach Marszu „Żołnierzy Wyklętych" - Niezłomnych Bohaterów;

- we współpracy z Instytutem Studiów Politycznych PAN akcja internetowa zbierania podpisów pod Apelem do Najwyższych Władz Rzeczypospolitej Polskiej ws. Obławy Augustowskiej (zebrano 13.985 podpisów);

Bp Jerzy Mazur, ks. Stanisław Wysocki, ks. Jacek Brzóska - proboszcz parafii Świętej Anny w Gibach (procesja do ołtarza na Wzgórzu Krzyży, 19.07.2009)

- 18 lipca 2015 r., na Wzgórzu Krzyży w Gibach, w 70. rocznicę Obławy Augustowskiej, ks. Stanisław Wysocki wypowiedział Akt Wybaczenia wobec oprawców;

- we współpracy z Panem Posłem Jarosławem Zielińskim przygotowanie uchwały Sejmu RP z dnia 25 lipca 2014 roku ws. uczczenia pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej, ustawy Sejmu RP z dnia 9 lipca 2015 roku ws. ustanowienia Dnia Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej, interpelacji poselskiej ws. włączenia do podstawy programowej nauczania historii Obławy Augustowskiej z dnia 19 lutego 2015 roku;

- 15 sierpnia 2016 roku Prezydent RP Andrzej Duda i Biskup Polowy Józef Guzdek włączyli Męczenników Obławy Augustowskiej do Panteonu Bohaterów Narodowych – Grobu Nieznanego Żołnierza w Warszawie, co było ukoronowaniem naszych wysiłków;

List Prezydenta Rzeczypospolitej Andrzeja Dudy - odczytał Minister Adam Kwiatkowski (Transmisja TVP Info na żywo – 11.07.2021)

- w 2015 r. we współpracy z Oddziałem IPN w Białymstoku wydanie dodruku „Listy ofiar Obławy Augustowskiej" (1 tys. egz.);

- we współpracy z Fundacją „Pamiętamy" wydanie dodruku publikacji Kazimierza Krajewskiego i Tomasza Łabuszewskiego pt. „Polegli na straconych posterunkach" (2 tys. egz.);

- trzy wydania albumu pt. „W hołdzie Ofiarom Obławy Augustowskiej z lipca 1945 roku" (3 tys. egz.);

- dzięki wsparciu Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce Okręgu 2. z Nowego Jorku wydanie 50 tys. egz. komiksu pt. „Zabrane życia 1945" autorstwa Sławomira Rafalskiego i Adama Parczyńskiego – komiks trafił do wszystkich szkół w Polsce;

- we współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku i Aresztem Śledczym w Suwałkach oraz w porozumieniu z prof. Andrzejem Strumiłło ustawienie w 2017 roku 643 krzyży, również wymiana dużego krzyża (groził upadkiem) na symbolicznej nekropolii w Gibach (2019 r.);

- 16 września 2015 roku udział ks. Stanisława Wysockiego w konferencji nt. Obławy Augustowskiej w Parlamencie Europejskim w Brukseli, a w następnym roku wraz z dr Teresą Kaczorowską wśród Polonii w Hamburgu;

Suwałki, 17 czerwca 2018 r., Zarząd Okręgu 2. w Nowym Jorku Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, od prawej strony: I wicekomendant Anthony Domino, komendant Okręgu 2. Antoni Chrościelewski, Marek Chrościelewski (syn), adiutant finansowy Zygmunt Bielski, adiutant protokołowy dr Teofil Lachowicz

- współpraca z Panią dr Teresą Kaczorowską, autorką trzech książek poświęconych Obławie Augustowskiej;

- tablice pamięci: Komnata Matki Bożej na Jasnej Górze (3 maja 2014 r.), Konkatedra pw. Świętego Aleksandra w Suwałkach (4 października 2015 r.), Bazylika Mniejsza pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Sejnach (29 maja 2016 r.), Bazylika Mniejsza pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Augustowie (12 lipca 2016 r.), Kościół pw. Świętego Antoniego Padewskiego w Sokółce (16 października 2017 r.), Kościół pw. Matki Bożej Anielskiej w Lipsku (20 października 2019 r.);

Jasna Góra, Komnata Matki Bożej, 3 maja 2014 - Tablica Pamiątkowa „W hołdzie Ofiarom Obławy Augustowskiej"

- dzięki wsparciu Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce Okręgu 2. w Nowym Jorku powstały pomniki Ofiar Obławy Augustowskiej w Suwałkach (17 czerwca 2018 r.), Augustowie (23 września 2019 r.), Sokółce (21 września 2020 r.);

- we współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku i Instytutem Pamięci Narodowej zostało upamiętnione ostatnie miejsce, w którym były przetrzymywane Ofiary przed Ich wywózką na likwidację. W tym miejscu na skrzyżowaniu dróg: Giby – Rygol i Frącki - Stanowisko Puszczy Augustowskiej stanął Pomnik Tymczasowego Obozu Ofiar Obławy Augustowskiej.

Zanim powstał Związek Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 Roku i zanim nastąpiły wyżej wymienione wydarzenia, to 26 lipca 1992 roku miał miejsce doniosły akt – poświęcenie symbolicznej nekropolii w Gibach: krzyża, ołtarza granitowego, tablic z nazwiskami Ofiar, którego dokonał ks. Stanisław Wysocki – przedstawiciel rodzin Ofiar, który stracił ojca i dwie siostry.

Puszcza Augustowska - Tablica Pamiątkowo w miejscu Tymczasowego Obozu Ofiar Obławy Augustowskiej – na skrzyżowaniu dróg Giby-Rygol i Frącki-Stanowisko

Grzegorz Kubaszewski
Wiceprezes Związku Pamięci
Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 Roku

Harcerze w Obławie Augustowskiej – okiem młodego pokolenia

Od 6 lat jako instruktor Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej biorę czynny udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu rocznicowych uroczystości upamiętniających tragiczne wydarzenia z lipca 1945 roku.

Dla naszego młodego pokolenia Polaków jest to bardzo ważne i wymowne wydarzenie, o którym jesteśmy zobowiązani pamiętać.

Misją harcerstwa jest m.in. wychowanie młodzieży na osoby odpowiedzialne za Polskę i gotowe podjąć wyzwania współczesności. Realizujemy to przez służbę oraz inne narzędzia metodyczne.

Harcerze Stowarzyszenia Harcerskiego – trzymający wizerunki Żołnierzy Wyklętych (Giby, 11.07.2021)

Możliwość uczestnictwa młodzieży z naszych jednostek z terenu pobliskich gmin, ale również harcerzy i skautów biorących udział w lipcowym czasie w obozach harcerskich zlokalizowanych w Puszczy Augustowskiej jest idealną okazją

wychowawczą do skorzystania z żywej lekcji historii, podczas której rozwijamy u młodzieży poczucie odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego.

Jest to czas refleksji, służby oraz poszerzania swojej wiedzy historycznej, kultury narodowej, szacunku dla ludzi, którzy bohatersko ją kształtowali.

Jestem wdzięczny ks. Prał. Stanisławowi Wysockiemu – głównemu organizatorowi uroczystości, za pamięć i włączanie młodzieży w działania Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej, w które angażowana jest młodzież w tym w sposób szczególny harcerze, oraz klasy mundurowe.

Mieszkańcy i goście podczas Obchodów 11 lipca 2021 wraz z harcerzami

Jestem również wdzięczny za to, że od wielu lat mogę jako narrator prowadzić obchody oraz ,,od środka" jako obserwator uczestniczyć w przygotowaniu i przeprowadzaniu uroczystości. Moim głównym spostrzeżeniem jest fakt, że Mieszkańcy Gminy Giby powinni być dumni ze swojej historii oraz swoich lokalnych bohaterów, którzy przeciwstawiali się sowieckiej agresji i narzuconemu siłą reżimowi komunistycznemu. Drodzy Mieszkańcy, powinniście być również dumni z faktu, że temat Obławy Augustowskiej dzięki staraniom wielu osób staje się tematem ogólnopolskim. Wzgórze Krzyży odwiedza rocznie tysiące turystów, pojawia się coraz więcej materiałów edukacyjnych i popularnonaukowych. Na uroczystości związane z ustawowym Dniem Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej (12 lipca) przyjeżdżają osoby z całej Polski, a wydarzenie transmitowane jest w ogólnopolskich mediach.

Liczę na to, że po raz kolejny spotkamy się razem podczas uroczystości w dniu 10 lipca, aby wspólnie zadbać o pamięć i oddać należny szacunek wszystkim bohaterom z lipca 1945 roku, a w sposób szczególny z terenu Gib i pobliskich miejscowości. Z harcerskim pozdrowieniem. Czuwaj!

phm. Piotr Rydzewski
Wicekomendant Północno-Wschodniej Chorągwi Harcerzy
im. Św. Michała Archanioła Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej

Wspomnienie Józefa Szarejko, mieszkańca Gib, z 18 lutego 2020 roku nt. Obławy Augustowskiej

W lipcu 1945 roku miałem 10 lat. Mieszkaliśmy w tym domu, gdzie obecnie znajduje się sklep spożywczy przy głównej drodze w Gibach. Byłem bardzo ciekawy, co dzieje się przed domem na placyku, bo słyszałem silniki samochodowe, że coś się dzieje.

Józef Szarejko w TVP Info (Giby, 19.07.2020)

Wówczas babcia na mnie nakrzyczała, że sprowadzę nieszczęście, że nas wszystkich zabiją, jeśli Rosjanie zauważą kogoś w oknie. Z okna na pierwszym piętrze, po odsunięciu prześcieradła jako firanki, widziałem ludzi ładowanych na samochody.

Naliczyłem 13 wozów i ok. 150 osób. Wszyscy byli po ciężkich przesłuchaniach i przeznaczeni na śmierć. Gdy NKWD-ziści się wycofali i sprawa ucichła, wtedy po dwóch tygodniach sam poszedłem do lasu drogą do Rygoli.

Wcześniej do lasu nie można było wchodzić. Zobaczyłem to miejsce na przecięciu drogi Giby – Rygol z drogą w stronę Stanowiska, to bardzo się zdziwiłem, że była bardzo zjechana samochodami, zryta – wtedy był tam piaseczek. Teraz to miejsce wygląda inaczej. Dokładnej daty nie pamiętam, ale pamiętam, że było to w lipcu 1945 roku.

Awers dzwonu – Obława Augustowska Lipiec 1945,
Głos Wołający o Prawdę

Rewers dzwonu – Obława Augustowska Lipiec 1945,
Wierni Bogu i Polsce

Puszcza Augustowska - miejsce Tymczasowego Obozu Ofiar Obławy Augustowskiej, na skrzyżowaniu dróg Giby-Rygol i Frącki-Stanowisko